

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Адміністративна юрисдикція в контексті забезпечення прав
людини»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор

_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2021

Програма навчальної дисципліни «Адміністративна юрисдикція в контексті забезпечення прав людини» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 26 с.

Розробник:
Лученко Дмитро Валентинович,
доктор юридичних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	13
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	13
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	13
4.3. Освітні технології та методи навчання	13
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	14
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	15
Додаток 1.8 Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни ..	21
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	23
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни.....	25

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про судові та позасудові способи захисту прав людини в межах адміністративно-юрисдикційної діяльності відповідних суб'єктів, що здійснюють публічне адміністрування, вивчення підходів до розуміння змісту адміністративної юрисдикції, вироблення основних умінь і навичок застосування положень матеріального та процесуального законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- опанування в необхідному обсязі теоретичного матеріалу, який включає в себе поняття та зміст адміністративної юрисдикції;
- формування системи теоретичних знань про інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування;
- вироблення системного розуміння адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування та адміністративної юрисдикції судів;
- вміння проводити аналіз правомірності здійснення адміністративно-юрисдикційних проваджень та обрання належного виду судової юрисдикції у спорах із суб'єктами владних повноважень;
- розвиток навичок і умінь застосування матеріального та процесуального законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів діяльності з публічного адміністрування.

1.2. *Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:* за вибором студента.

1.3. *Пререквізити:* адміністративне право, основи публічного адміністрування.

1.4. *Кореквізити:* контрольно-наглядова діяльність органів юстиції, теорія та практика адміністративного судочинства.

1.5. –

1.6. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК 1. Здатність до розуміння правової категорії адміністративна юрисдикція.

ПК 2. Знання змісту адміністративної юрисдикції.

ПК 3. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження доктринальних проблем дефініції адміністративної юрисдикції.

ПК 4. Знання правового регулювання адміністративної юрисдикції.

ПК 5. Здатність до розуміння інструментів захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

ПК 6. Уміння обирати належні та оптимальні позасудові способи захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

ПК 7. Здатність до генерування нових наукових ідей з метою розвитку в Україні позасудових способів захисту прав приватних осіб з урахуванням європейського досвіду.

ПК 8. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення у теоретичних основах розмежування адміністративної юрисдикції судів.

ПК 9. Вміння вільно орієнтуватися у правовому регулюванні адміністративного оскарження як основного позасудового способу захисту прав приватних осіб.

ПК 10. Здатність до розуміння адміністративної юрисдикції судів.

ПК 11. Здатність до визначення належної підсудності публічно-правових спорів.

ПК 12. Здатність застосовувати новітні підходи для пошуку оптимальних рішень у питаннях розмежування адміністративної юрисдикції адміністративних судів від інших видів судової юрисдикції.

ПК 13. Знання сутності адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування, та її видів.

ПК 14. Знання сутності, мети та порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ПК 15. Здатність до визначення належного порядку застосування заходів адміністративного примусу суб'єктами публічного адміністрування.

ПК 16. Здатність до визначення належного порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних службовців, зокрема працівників органів юстиції, та його процесуальне оформлення.

ПК 17. Здійснення самостійного аналізу та тлумачення законодавства у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування та судів.

ПК 18. Навички з оцінювання правомірності застосування заходів адміністративного примусу, дисциплінарних та адміністративних стягнень суб'єктами публічного адміністрування, зокрема й органами юстиції.

ПК 19. Вміння застосовувати юридичну техніку в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.

ПК 20. Здатність виявляти проблемні аспекти в адміністративно-юрисдикційній діяльності органів юстиції.

ПК 21. Здатність застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.

ПК 22. Здатність до розуміння та застосування принципу верховенства права в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Аналізувати правову природу адміністративної юрисдикції.

РН НД 1.2. Вирізняти елементи змісту адміністративної юрисдикції.

РН НД 1.3. Здійснювати дослідження доктринальних проблем дефініції адміністративної юрисдикції.

РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правового регулювання адміністративної юрисдикції.

РН НД 2.1. Характеризувати інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

РН НД 2.2. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо обрання оптимального інструменту захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

РН НД 2.3. Опанувати навички пошуку правових аргументів в межах адміністративного оскарження.

РН НД 2.4. Дискутувати з питань можливості вирішення публічно-правового спору в позасудовий спосіб.

РН НД 2.5. Генерувати нові ідеї з метою розвитку в Україні позасудових способів захисту прав приватних осіб з урахуванням європейського досвіду.

РН НД 2.6. Розкривати зміст адміністративної юрисдикції судів.

РН НД 2.7. Розкривати правила визначення належної підсудності публічно-правових спорів.

РН НД 2.8. Продувати нові ідеї щодо критерій розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами судової юрисдикції.

РН НД 2.9. Демонструвати навички підготовки скарги та адміністративного позову, наводити їх обґрунтування.

РН НД 3.1. Демонструвати розуміння сутності адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування, та її видів.

РН НД 3.2. Демонструвати розуміння сутності та мети провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 3.3. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 3.4. Демонструвати розуміння процедури застосування заходів адміністративного примусу.

РН НД 3.5. Демонструвати розуміння належного порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних службовців, зокрема працівників органів юстиції, та його процесуальне оформлення.

РН НД 3.6. Демонструвати навички самостійного аналізу та тлумачення законодавства у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування та судів.

РН НД 3.7. Оцінювати правомірності застосування заходів адміністративного примусу, дисциплінарних та адміністративних стягнень суб'єктами публічного адміністрування, зокрема й органами юстиції.

РН НД 3.8. Застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень

РН НД 3.9. Демонструвати розуміння та застосування принципу верховенства права в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень, зокрема в умовах правової невизначеності.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Адміністративна юрисдикція як правова категорія: сутність та зміст.

Модуль 2. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

Модуль 3. Особливості захисту прав приватних осіб в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.

Програма навчальної дисципліни – сукупність модулів, їх певна послідовність, що сприяє оволодінню певними компетентностями, необхідними для досягнення конкретних результатів навчання. Кожен модуль має певну логічну завершеність стосовно необхідних результатів освоєння

освітньо-професійної програми в цілому. У межах модуля теми не визначаються.

Модульний принцип побудови програми навчальної дисципліни забезпечує гнучкість змісту навчальної дисципліни, що відбивається в можливості його диференціації і інтеграції. Безперервність змістовного і логічного переходу між модулями програми навчальної дисципліни, а також збільшення нового знання стають можливими завдяки застосуванню принципу «дидактичної спіралі».

Кількість навчальних одиниць (дидактичний обсяг) змісту навчальної дисципліни має відповідати структурі навчальної дисципліни та реальному навчальному часу студентів.

Дидактичний обсяг навчальної дисципліни визначає розробник експертним способом з орієнтацією на предметну сферу навчальної дисципліни, а також на компетентності та результати навчання.

Кількісно-якісні показники реалізації програми навчальної дисципліни в межах дидактичної структури визначаються у таксономії навчальної дисципліни.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право»	Модуль 1 Лекції: 4 Практичні заняття: 4 Самостійна робота: 22 Модуль 2 Лекції: 8

Кількість модулів*: 3 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Спеціальність – 081 «Право»	Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 44 Модуль 3 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 14 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)
--	--------------------------------	--

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Адміністративна юрисдикція як правова категорія: сутність та зміст

Підходи до розуміння адміністративної юрисдикції. Теорії тлумачення адміністративного процесу як підстава для виокремлення підходів до розуміння адміністративної юрисдикції. Поняття адміністративної юрисдикції та її ознаки. Співвідношення понять адміністративна «юрисдикція» та «юстиція». Адміністративно-юрисдикційна діяльність суб'єктів публічного адміністрування. Сутність адміністративна юрисдикція за КАС України та її межі.

Зміст адміністративної юрисдикції. Загальна характеристика суб'єктного складу адміністративної юрисдикції та його сутнісний аналіз. Адміністративно-юрисдикційні органи, адміністративний суд. Предмет адміністративної юрисдикції. Публічно-правовий спір та публічно-правовий конфлікт

Модуль 2. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування

Поняття та види інструментів захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Поняття інструментів захисту прав приватних

* рекомендується: не більше 2-3 модулів для навчальних дисципліни, які вивчаються один семестр; не більше 4-6 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються два семестри.

осіб у сфері публічного адміністрування, його співвідношення із способами захисту. Види інструментів захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування: судовий, позасудовий, досудовий. Розмежування досудового та судового способу

Адміністративне оскарження як основний позасудовий спосіб захисту прав приватних осіб. Загальна характеристика адміністративного оскарження, підстави оскарження. Загальні вимоги до скарги. Скаржник, його права та обов'язки. Проведення за скаргами громадян: стадії та процесуальне оформлення.

Інші позасудові способи захисту прав приватних осіб. Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою приватної особи. Захист прав особи за ініціативою самого суб'єкта публічного адміністрування. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування. Медіація як альтернативний спосіб вирішення публічно-правових спорів.

Судовий спосіб захисту. Адміністративна юрисдикція судів. Визначається поняття адміністративна юрисдикція судів. Надано характеристику предметній юрисдикції адміністративних судів, питанню розмежування такої юрисдикції. Огляд та аналіз інстанційної юрисдикції. Дослідження територіальної юрисдикції (підсудності), огляд справ виключної підсудності. Виокремлення проблемних питань розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами судової юрисдикції. Аналіз чинного законодавства з цього питання, рішень Верховного Суду, теоретичних напрацювань учених. Критерії розмежування судових юрисдикцій. Суб'єктний склад та предмет спору як критерії розмежування судових юрисдикцій. Зміст спірних правовідносин як критерій розмежування

Модуль 3. Особливості захисту прав приватних осіб в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень

Адміністративно-юрисдикційне провадження: загальна характеристика. Поняття та ознаки адміністративно-юрисдикційного

провадження. Підходи до виокремлення видів адміністративно-юрисдикційних проваджень. Види адміністративно-юрисдикційних проваджень, їх огляд. Структура адміністративно-юрисдикційного провадження: стадії, етапи та дії. Забезпечення прав та інтересів громадян під час адміністративно-юрисдикційних проваджень, використання досвіду провідних демократичних країн світу у цьому питанні, практики ЄСПЛ.

Дотримання та захист прав приватних осіб в провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Поняття та загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення: відкриття провадження у справі про адміністративні правопорушення, розгляду та вирішення справи про адміністративне правопорушення, оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення, виконання постанови у справі про адміністративні правопорушення. Гарантії забезпечення прав громадян та їх дотримання в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення, зокрема в якому юрисдикційним органом є орган юстиції.

Дотримання та захист прав приватних осіб в провадженні із застосування заходів адміністративного примусу. Заходи адміністративного примусу, на основі положень чинних нормативно-правових актів, наукових здобутків вчених детально розглядаються види примусу в публічному адмініструванні та сфері юстиції зокрема. *Процесуальне оформлення заходів примусу.* Загальні правила та строки процесуального оформлення заходів примусу у сфері юстиції. Складання процесуальних документів при застосуванні заходів примусу у сфері юстиції. *Оскарження у сфері застосування примусу.* Принципи оскарження. Законодавчі основи процедури оскарження. Оскарження в адміністративному і судовому порядку. Порядок розгляду скарги (позову). Рішення, які приймаються за результатами розгляду скарги (позову). Відшкодування шкоди, заподіяної в результаті незаконного застосування заходів примусу.

Дотримання та захист прав приватних осіб під час дисциплінарного провадження відносно публічних службовців. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців. Дисциплінарний проступок як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних проступків. Особливості відповідальності військовослужбовців як публічних службовців. Стадії дисциплінарного провадження. Службове розслідування. Дисциплінарне стягнення: види та характеристика.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.
- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид поза аудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: доопрацювання матеріалів лекцій; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із положеннями законодавства про адміністративну юрисдикцію, вивченні судової практики, практики

Європейського суду з прав людини. Самостійна робота призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемного навчання, контекстного навчання, студентоцентроване навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5); - контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 10	max 10	max 20	max 10	max 20	max 10	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.

	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Митний кодекс України від 13.03. 2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст.552.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.
5. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
6. Класифікатор звернень громадян: Постанова КМ України від 24 вересня 2008р. №858 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/858-2008-п>
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. *Офіц. вісн. України*. 2016. № 3. Ст. 149 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відом. Верх. Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
9. Порядок тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: затв. постановою КМ України від 17.12.2008 р. № 1102. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF> (дата звернення: 12.09.2018).

10. Рішення Великої палати ЄСПЛ у справі «Макарацис проти Греції» від 20.12.2004 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_408

Література

Основна література

1.Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків: Право, 2020. 392 с.

2. Адміністративне право: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй та ін.]. Вид.5-те, допов. та перероб. Харків: Право, 2020. 192 с.

3.Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2016. 312с.

4. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2020. 238с.

5. Белікова М.І. Адміністративне оскарження як гарантія прав громадян у сфері виконавчої влади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Держ.вищ.навч.заклад «Запоріж.нац.ун-т». Запоріжжя, 2015. 22 с.

6. Лученко Д. В. Механізм оскарження в адміністративному праві: теоретичні й прикладні аспекти: монографія. Харків: Право, 2017. 440 с.

Додаткова література

1. Бевзенко В. Адміністративна юрисдикція: сутність, критерії та межі . *Юридичний вісник України*. 2019. N 31(2-8 серпня). С. 12-13.

2. Колпаков В. К. Юрисдикція адміністративних судів: монографія. Кн. 1. Х. : Харків юрид., 2011. 352 с.

3. Волвенко П. Компетенція виконавчої влади та юрисдикція адміністративних судів: концептуальні питання у площині принципу розподілу влади . *Юридичний журнал*. 2014. N 2/3. С. 68-73.
4. Катаєва Е. Л. Юрисдикція адміністративних судів України щодо вирішення адміністративних справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право . ДНДІ МВС України. - Київ : [б. в.], 2016. 21 с.
5. Хоменко А. В. Юрисдикція адміністративних судів у вирішенні земельних спорів. *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.) : у 2-х т. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півден. регіон. центр Нац. акад. прав. наук України. - Одеса : Гельветика. Т. 2. С. 74-76.
6. Кириленко Є. Співвідношення заходів державного примусу, адміністративної та інших видів юридичної . *Вісн. прокуратури*. 2010. № 11. – С. 99-103.
7. Коломоець Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: [моногр.] *Запоріжжя: Поліграф*, 2004. 404 с.
8. Коліушко І. Поняття адміністративного примусу потребує ґрунтовного переосмислення . *Право України*. 2010. № 4. С. 307-313.
9. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
10. Небрат О. О. Деякі аспекти застосування адміністративного примусу при здійсненні охорони громадського порядку . *Форум права*. 2009. № 3. С. 465-470.
11. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації): монографія. Х. : Право, 2016. 148 с.

12. Лученко Д. В. Контрольне провадженням: дис. ... канд. юрид. наук. - Х. : Б. в., 2003. 180 с.
13. Коломоєць Т. О. Адміністративна юрисдикція в Україні: питання теорії та практики /; Запоріж. держ. ун-т. - Запоріжжя, 2000. 38 с
14. Педько Ю. Адміністративна юстиція і адміністративна юрисдикція: деякі теоретичні та практичні питання співвідношення. *Право України*. 2001. № 10. С. 72-75.
15. Іванищук А. А. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення в судах загальної юрисдикції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 . *Класич. приват. ун-т*. Запоріжжя, 2011. 20 с.
16. Колпаков В. К. Адміністративна юрисдикція: сутність поняття . *Держава і право. Юрид. і політ. науки* : зб. наук. пр. 2003. Вип. 19. С. 255-258
17. Бучик А. Ю., Берлач Н. А. Визначення юрисдикції при вирішенні спорів, порушених органами Державної служби зайнятості України, щодо відшкодування матеріальної шкоди . *Юрид. вісн. повітр. і косм. право* : Наук. пр. Нац. авіац. ун-ту. 2015. № 1. С. 45-49.
18. Романяк М. М. Сутність адміністративної юрисдикції та процесуальних форм її реалізації: окремі питання визначення . *Держава та регіони. Сер. Право*. 2017. Вип. 1. С. 84-88.
19. Лученко Д. В. Інститут оскарження в адміністративному праві: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / ; наук. конс. Ю. П. Битяк ; офіц. опон.: Т. О. Коломоєць, Б. А. Кормич, Р. С. Мельник ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : 2017. 40 с.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК1. Здатність до розуміння правової категорії адміністративна юрисдикція.

	<p>ПК2. Знання змісту адміністративної юрисдикції.</p> <p>ПК3. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження доктринальних проблем дефініції адміністративної юрисдикції.</p> <p>ПК4. Знання правового регулювання адміністративної юрисдикції</p> <p>ПК5. Здатність до розуміння інструментів захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.</p>
ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК 6. Уміння обирати належні та оптимальні позасудові способи захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	<p>ПК7. Здатність до генерування нових наукових ідей з метою розвитку в Україні позасудових способів захисту прав приватних осіб з урахуванням європейського досвіду.</p> <p>ПК8. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення у теоретичних основах розмежування адміністративної юрисдикції судів.</p>
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК11. Здатність до визначення належної підсудності публічно-правових спорів.
ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.	<p>ПК15. Здатність до визначення належного порядку застосування заходів адміністративного примусу суб'єктами публічного адміністрування.</p> <p>ПК9. Вміння вільно орієнтуватися у правовому регулюванні адміністративного оскарження як основного позасудового способу захисту прав приватних осіб.</p> <p>ПК10. Здатність до розуміння адміністративної юрисдикції судів.</p> <p>ПК13. Знання сутності адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування, та її видів.</p> <p>ПК14. Знання сутності, мети та порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p>
ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.	ПК12. Здатність застосовувати новітні підходи для пошуку оптимальних рішень у питаннях розмежування адміністративної юрисдикції адміністративних судів від інших видів судової юрисдикції.

СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК22. Здатність до розуміння та застосування принципу верховенства права в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.
СК 2.Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	ПК22. Здатність до розуміння та застосування принципу верховенства права в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень. ПК21. Здатність застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.
СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК21. Здатність застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.
СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК18. Навички з оцінювання правомірності застосування заходів адміністративного примусу, дисциплінарних та адміністративних стягнень суб'єктами публічного адміністрування, зокрема й органами юстиції.
СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК19. Вміння застосовувати юридичну техніку в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень.
СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.	ПК17. Здійснення самостійного аналізу та тлумачення законодавства у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування та судів.
СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).	ПК20. Здатність виявляти проблемні аспекти в адміністративно-юрисдикційній діяльності органів юстиції . ПК16. Здатність до визначення належного порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних службовців, зокрема працівників органів юстиції, та його процесуальне оформлення.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№1	РН НД 1.1. Аналізувати правову природу адміністративної юрисдикції. РН НД 1.2. Вирізняти елементи змісту адміністративної юрисдикції.
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	№2	РН НД 2.1. Характеризувати інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування. РН НД 2.2. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо обрання оптимального інструменту захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування. РН НД 2.6. Розкривати зміст адміністративної юрисдикції судів. РН НД 2.7. Розкривати правила визначення належної підсудності публічно-правових спорів. РН НД 2.9. Демонструвати навички підготовки скарги та адміністративного позову, наводити їх обґрунтування.
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№2	РН НД 2.4. Дискутувати з питань можливості вирішення публічно-правового спору в позасудовий спосіб.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№1,2	РН НД 1.3. Здійснювати дослідження доктринальних проблем дефініції адміністративної юрисдикції. РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правового регулювання адміністративної юрисдикції.

		<p>РН НД 2.5. Генерувати нові ідеї з метою розвитку в Україні позасудових способів захисту прав приватних осіб з урахуванням європейського досвіду.</p> <p>РН НД 2.8. Продувати нові ідеї щодо критерій розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами судової юрисдикції.</p>
<p>ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.</p>	№ 3	<p>РН НД 3.6. Демонструвати навички самостійного аналізу та тлумачення законодавства у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування та судів.</p> <p>РН НД 3.9. Демонструвати розуміння та застосування принципу верховенства права в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень, зокрема в умовах правової невизначеності.</p>
<p>ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p>	№ 2	<p>РН НД 2.3. Опанувати навички пошуку правових аргументів в межах адміністративного оскарження.</p>
<p>ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.</p>	№ 3	<p>РН НД 3.1. Демонструвати розуміння сутності адміністративно-юрисдикційної діяльності суб'єктів публічного адміністрування, та її видів.</p> <p>РН НД 3.2. Демонструвати розуміння сутності та мети провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p> <p>РН НД 3.3. Аналізувати змістове наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.</p> <p>РН НД 3.4. Демонструвати розуміння процедури застосування заходів адміністративного примусу.</p>
<p>ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.</p>	№ 3	<p>РН НД 3.8. Застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини в межах адміністративно-юрисдикційних проваджень</p>
<p>ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової</p>	№ 3	<p>РН НД 3.5. Демонструвати розуміння належного порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності публічних</p>

